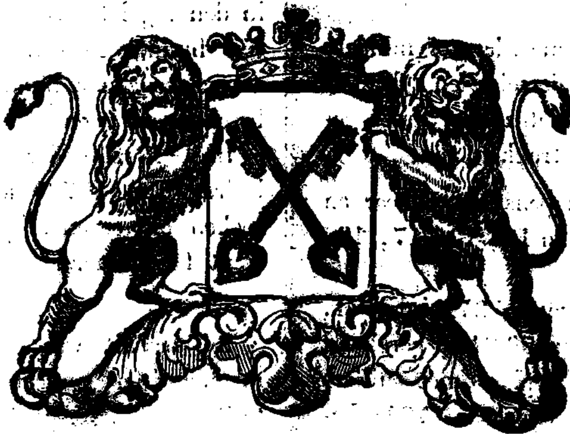
1852.

N°. 46.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 16 APRIL.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 15 April.

Gisteren avond is de Afdeeling 's Gravenhage der Vereeniging ter bevordering van Fabriek- en Handwerk-Nijverheid in Nederland, vergaderd geweest. Zij heeft: 1° tot candidaten gekozen voor leden van het hoofdbestuur voor de plaatsen die nog onvervuld zijn, de Heeren: Graaf E. v. Bylandt, Commissaris des Konings in de Prov. Zuidholland en Mr. A. E. C. Alsche, beiden van 's Gravenhage; Romein, van Leeuwarden; J. W. Schaap en P. van Geer, beiden van deze stad; A. A. A. van der Kaay, van Doetinchem; J. E. van den Arend, van Alkmaar; F. F. Maywald, van Leerdam en Verpoorter, van Haarlem. (De definitive keuze heeft aanstaanden Dingsdag plaats). 2°. het definitive bestuur der afdeeling 's Gravenhage zamengesteld, waartoe gekozen zijn de Heeren Mr. W. Wintgens, W. J. v. Heynsbergen, A. Kaiser en J. P. Stuttenheim, die voorloopig die functien hadden waargenomen, en Dr. G. H. Muller; zijnde dit afdeelings-bestuur alzoo gevestigd.

— Uit Assen wordt als eene bijzonderheid gemeld, dat zekere J. Betthink, Kleedermaker, oud 87 jaren, nog geheel alleen een stuk aardappelland heeft bepoot, lang 12 voet en breed 13 voet.

— Bij de Commissie tot afneming van het examen voor de Hoogescholen of Athenaea heeft in eene voorloopige vergadering op 22 Junij te Delft, waartoe met den Heer van Wieringhen Borski, alleen de Heeren Pluygers en de Vlaam, als in de nabijheid, waren opgeroepen, bleek dat zich ongeveer 350 examinandi hadden aangemeld; en werd bepaald dat de examinandi telken dage in vijf afdeelingen van drie personen zouden worden gesplitst.

In eene tweede voorloopige vergadering op 31 Julij, in welke alle leden bijeen waren, werd de Heer Pluygers benoemd tot Secretaris.

Volgens aanwijzing van den Minister werd het examen in het Grieksch opgedragen aan den Heer Pluygers; dat in het Latijn aan den Heer Elink Sterk; dat in de geschiedenis met hare hulp-wetenschappen aan de Heeren Hermans en van Wieringhen Borski; dat in de wiskunde aan de Heeren de Vlaam en Louwerier.

De graden van bekwaamheid zou men aanduiden met de woorden door de commissie van 1850 gebruikt.

De examens begonnen 1 Augustus en zijn in die maand in 23 zittingen voleindigd. Zij duurden telken dage van 8½ uur tot 2½ uur, met één uur verpoozing van 11½ uur tot 12½ uur.

De bijzondere verslagen van ieder van de leden der commissie bevatten hoofdzakelijk het volgende:

Grieksch. Hiertoe werd een uur bestemd, aldus onder de drie examinandi verdeeld, dat terwijl een hunner bij den examinator mondeling vertaalde (uit Homerus, Isocrates, Lysias of Xenophon) en ondervraagd werd, de beide overigen op schrift een thema uit het Hollandsch in het Grieksch overzetten.

Ter vertaling werden voorgelegd plaatsen om hare duidelijkheid en gemakkelijkheid opzettelijk uitgekozen, doch door den examinandus nimmer te voren behandeld. De vragen daarbij gedaan, liepen gewoonlijk over de woordvormen en hunne buigingen: de antwoorden werden door den examinator opgeschreven en veelal aan den examinandus ter verbetering voorgelegd.

De themata bestonden uit korte gemakkelijke zinnen. De beteekenis van alle woorden stond er bij geschreven, doch niet die van de pronomina, praepositiones enz., de uitkomst des onderzoeks was over 't algemeen verre van bevredigend.

Latijn. Voor dat examen heeft men zich bediend van die schrijvers waarvan een exemplaar bij de Commissie voorhanden was, Virgilius, Horatius, Cicero, Livius, Sallustius, Tacitus; en dat wel in dier voege dat alle mondeling onderzoek door eene schriftelijke proef is voorafgegaan, en dat van de vier eerstgenoemde schrijvers door nagenoeg alle examinandi iets op schrift is bewerkt, terwijl slechts aan de meer gevorderden een Sallustius of Tacitus ter vertaling voor de vuist werd voorgelegd.

Van de geëxamineerden voldeden zij, die den cursus hadden afgeloopen, nagenoeg allen in meerdere of mindere mate. Zij verdienen ook daarom grooten lof, omdat zij blijken hunne studien althans verstandig te willen beginnen. Zij kunnen gerust hebben van het hooger onderwijs en in staat zijn er de vruchten van te plukken, die zij er zich van beloven.

Oude geschied- en aardrijkskunde, Grieksche en Romeinsche oudheden en letterkundige geschiedenis, Grieksche en Romeinsche fabelleer. De examinator in de oude geschiedenis en aardrijkskunde, mythologie, Grieksche en Romeinsche oudheden en letterkundige geschiedenis vermeent het best te voldoen aan het Koninklijk besluit van 1 Julij 1850, met afzonderlijk te omschrijven: 1°. het standpunt waarop hij zich bij het examen heeft meenen te moeten plaatsen; 2°. den weg of methode daarbij door hem gevolgd; 3°. de waarde welke hij aan de verschillende benamingen gegeven heeft, om de mate der vorderingen uit te drukken; en 4°. de hoogte, welke het onderwijs blijkens de geleverde proeven in de genoemde historische vakken bereikt heeft.

Dit zeer belangrijk, maar voor dit blad te uitvoerig en te zeer zamenhangend verslag, om er in weinige regels een overzigt van te geven, eindigt met de verklaring, dat de beoefening der oude geschiedenis en hulpwetenschappen op vele scholen eene aanmerkelijke hoogte bereikt heeft, en dat het bij andere wel niet aan goeden wil ontbreekt, maar veeleer aan tijd, welke het onderwijs vereischt voor de verschillende vakken van den historischen leercursus, omdat, hetgeen men van academiae candidati regt heeft te vorderen, te veel begraven ligt in de uitvoerige schoolboeken. Indien dus kon voorzien worden in eene historische encyclopaedie der oude wereld, van matigen omvang in het Hollandsch voor eerstbeginnenden, en in het Latijn voor de hoogste klassen, met weinige maar goede kaarten en enkele afbeeldingen van goden, gebouwen, platte gronden enz., zouden weldra de gebreken wegvallen, die hij de vrijheid genomen heeft op te geven.

Bij het onderzoek in middel-, nieuwe en vaderlandsche geschiedenis, en de nieuwe aardrijkskunde, heeft men zich bepaald tot de hoofdfeiten; de aardrijkskunde was slechts hulpwetenschap.

Met elk examinandus is doorgaans een drietal feiten behandeld, één uit de middel-, één uit de nieuwe, één uit de vaderlandsche geschiedenis. De bepaling dezer feiten werd voortdurend aan het toeval overgelaten.

Nederduitsche taal en stijl. Het onderzoek hierin was hoogst eenvoudig. Van drie zeer bekende onderwerpen, doorgaans uit de vaderlandsche geschiedenis genomen, koos elk examinandus er zich een, om daarover een opstel te maken.

Wiskunde. Het examen is zoowel mondeling als schriftelijk afgenomen; door het eerste bleek de omvang van kennis door het laatste hare grondigheid en naauwkeurigheid.

Het examen in de rekenkunst heeft zich bepaald tot de behandeling der gewone en tiendeelige breuken, het metrieke stelsel, de eigenschappen der evenredigheden, reeksen, logarithmen, alsmede de tweede- en derde- magtsworteltrekking.

In de stelkunst voornamelijk de theorie der exponenten en wortelvormen, de oplossing van vergelijkingen met twee onbekenden en de tweede-magtsvergelijkingen.

Het onderzoek in de meetkunst strekte zich uit tot en met de quadratuur van den cirkel, naar den gang der meest gebruikte leerboeken.

De bij dat verslag overgelegde tabellen, geven de volgende uitkomsten.

In 1850 zijn geëxamineerd 297 jongelieden; in 1851, 339.

Van de 636 in de twee jaren waren 367 leerlingen van gymnasiën, Latijnsche scholen en andere openbare inrigtingen van onderwijs; 59 van instituten, 205 genoten privaat onderwijs.

In het algemeen en op enkele loffelijke uitzonderingen na, hebben de leerlingen van openbare of bijzondere inrigtingen van onderwijs beter voldaan, dan zij die privaat onderwijs genoten.

Schoon de eischen der beide Commissien niet streng waren, zooals blijken kan uit de verslagen, waarin de mate van hetgeen hare leden gemeend hebben te mogen vorderen, is vermeld, waren de geleverde proeven over het geheel weinig naar wensch.

Van de in het Grieksch geëxamineerden, toonde bijna een zevende vrij goeden aanleg. Van meer dan de helft werden de vorderingen zeer onvoldoende bevonden.

Met het Latijn was het iets gunstiger gesteld. Vrij goeden aanleg toonde ruim een vierde. Zeer onvoldoende waren de vorderingen van insgelijks ruim een vierde.

In Oudheid-, Letter-, Geschied- en Aardrijkskunde waren de uitkomsten door elkander genomen tamelijk bevredigend. De Nederlandsche Taal- en Letterkunde liet bij velen zeer veel te wenschen over.

In Wiskunde toonde een vierde vrij goeden aanleg. Van een ander vierde waren de vorderingen zeer onvoldoende.

Men onthoudt zich de inrigtingen met opzigt tot de meerdere of mindere bekwaamheid der bij haar opgeleide geëxamideerden te onderscheiden; daar te dien aanzien uit eene ondervinding van weinige jaren, niet zonder groot gevaar van dwaling of onregtvaardigheid een besluit zou te trekken zijn.

— Tiende Vervolg van het Verslag der Regering, nopens het Beheer en den Staat der Kolonie Suriname over 1849, (zie ons nº. van 10, 12, 17, 19, 24, 29, 31 Maart, 9 en 14 dezer).

De plantagien en gronden aan particulieren toebehoorende, 274 in getal, beslaan eene oppervlakte van 386,382 akkers, van welke 50,318¾ gerekend kunnen worden in bewerking te zijn, en wel: 13,604¾ beplant met suikerriet, 10,774 beplant met koffij, 175 beplant met koffij en cacao, 784½ beplant met cacao, 9,640½ beplant met katoen, 210¼ beplant met rijst, 10,246½ beplant met kost, hout onbekend.

Het getal slaven daarop werkzaam bedroeg 32,330 hoofden, waarvan er 28,653 bepaald aan dezelve verbonden zijn. Daarvan zijn werkbaren 19,930, terwijl 3,727 hoofden meer voor huiselijke diensten gebezigd worden. Voor zooverre dit uit de statistieke opgaven is kunnen worden opgemaakt, hebben deze gronden in 1849 opgeleverd aan: suiker 29,786,512 pond, rhum, proefhoudend, 73,537 gallons, dram, proefhoudend 187,196 gallons, melassie 1,085,149 gallons, koffij 590,865 pond, katoen 993,614 pond, cacao 154,120 pond, zoomede eenige hoeveelheden rijst, maïs, arrowroot en hout, welke echter onbekend zijn. Daaronder zijn evenwel niet begrepen de producten van drie katoen-plantagien, wier opgaven niet ingekomen zijn. De geldelijke waarde dezer producten, daaronder begrepen die der Regerings-plantagien in het jaar 1849, gerekend naar den gemiddelden prijs, beloopt als volgt: suiker à 7½ cts per pond, *f* 2,205,197, rhum à 50 cts per gallon, *f* 42,058, dram à 50 cts per gallon, *f* 99,616, melassie à 22½ cts per gallon, *f* 249,529, koffij à 20½ cts per pond, *f* 121,127, katoen à 25½ cts per pond, *f* 253,371, cacao à 19½ cts per pond, *f* 29,668, te zamen *f* 3,000,466.

Hoewel het getal plantagien achtereenvolgend en ook weder gedurende 1849, gaandeweg afneemt, is het bemoedigend, dat de vrije bevolking lust blijft gevoelen zich op den landbouw en vooral op de kleine culturen toe te leggen.

De veestapel, die gedurende 1849 eene vermindering onderging, was op het einde van 1849: rundvee 5,813, paarden 132, muilezels 71, ezels 112, varkens 5,022, schapen 3,295, geiten 703.

De handel en vaart op Suriname is opengesteld voor alle volken. De invoer in 1849 bedroeg aan geldswaarde *f* 1,898,176; van Nederland *f* 1,073,617, van Noord-Amerika *f* 587,746, van vreemde plaatsen *f* 236,813, hetgeen, bij vergelijking met 1848, een meerder bedrag geeft van *f* 205,594.

Het uitgevoerde bedroeg: naar Nederland voor *f* 2,241,550, naar Noord-Amerika *f* 267,534, naar vreemde plaatsen *f* 175,336, te zamen *f* 2,684,920, de som van *f* 347,841 minder dan in 1848.

De hierboven bedoelde invoer geschiedde met 170 schepen, metende 11,930 lasten, waaronder: Nederlandsche 61, Noord-Amerikaansche 30, andere vreemde 79.

De uitvoer vond plaats met 182 schepen, te zamen metende 13,098½ lasten, waaronder: Nederlandsche 72, Noord-Amerikaansche 32 andere vreemde 78.

De met Nederlandsche bodems ingevoerde artikelen, bedroegen: manufacturen *f* 270,497, kleederen *f* 83,509, huisraad en meubelen *f* 9,514, porselein en aardewerk *f* 13,135, schrijfbehoeften *f* 7,630, te zamen *f* 384,288, diverse provisien *f* 65,297, boter *f* 107,442, kaas *f* 32,751, vleesch 6,585, kaarsen *f* 2,671, lampolie *f* 25,542, en aan verdere provisien, te zamen voor *f* 295,801.

Dranken. Bier *f* 15,927, jenever *f* 72,031, wijnen *f* 48,677, te zamen *f* 136,635.

Van Bouwmaterialen enz. voor *f* 131,065, aan gereedschappen, hoepels en touwwerk, te zamen *f* 69,575, geneesmiddelen *f* 11,940, diverse goederen *f* 44,110, te zamen *f* 1.073,617.

De invoer met Amerikaansche schepen bedroeg, als volgt: manufacturen, huisraad en meubelen, te zamen *f* 9,531, diverse provisien *f* 539,598, dranken *f* 1,651, vee *f* 1,000, bouwstoffen *f* 24,815.

Voorts nog aan gereedschappen, geneesmiddelen en verschillende goederen, *f* 11,149, te zamen *f* 587,746.

Van die van vreemde plaatsen bedroeg de waarde *f* 236,813. Aangebragt uit Nederland met 61 schepen, metende 7,098 lasten, uit Noord-Amerika met 30 schepen, metende 2,871 lasten, uit vreemde plaatsen met 79 schepen, metende 1,961 lasten, te zamen 170 schepen en 11,930 lasten.

De uitvoer naar Nederland had plaats met 72 schepen, metende 8,290 lasten, geladen met verschillende voortbrengselen, van welke 29,649,516 ponden suiker, voor *f* 1,952,708 en voor *f* 288,842 aan andere artikelen, te zamen *f* 2,241,550.

Naar Noord-Amerika geschiedde de uitvoer met 32 schepen, metende 3,101 lasten, die medenamen: 745,466 gallons melassie voor *f* 162,942 en voor *f* 104,592 aan andere artikelen, te zamen *f* 267,534.

De uitvoer naar vreemde landen vond plaats met 78 schepen, metende te zamen 1,701½ lasten aan verschillende artikelen, te zamen voor *f* 175,336.

De uitgevoerde voortbrengselen van den landbouw hebben aan geldswaarde bedragen *f* 2,684,921, waarvan alleen aan suiker *f* 2,057,268.

Voor nieuwe gronden komende ter cultuur, moet gedurende twaalf jaren aan de koloniale kas worden betaald eene recognitie van 20 cent per akker, en daarna 10 cent per akker in het jaar.

Voorts kan ook land in pacht verkregen worden. De uitgifte bepaalt zich in den regel tot eene □ oppervlakte van vijf kettingen breedte en diepte, of één bunder Nederl. maat, onverminderd het dadelijk toestaan van meerdere aaneengrenzende bunders grond, in de gevallen, waarin zulks oorbaar wordt beschouwd, tegen den huurprijs van 10 gulden per jaar voor ieder bunder.

In 1849 zijn vier aanvragen om landerijen in allodialen eigendom, tot een bedrag van 1076½ akkers, aan het Gouvernement gedaan, terwijl 12 verzoeken om erven in pacht aan het bestuur werden ingediend, te zamen omtrent 16 bunders. *(Vervolg hierna).*

's GRAVENHAGE, 15 April.

Bij besluit van den 12den dezer, heeft Z. M. eervol ontslagen de Burgemeesters der gemeenten: Jhr. J. C. Jantzon van Erffrenten van Capelle, te Dordrecht, onder dankbetuiging voor zijne bewezen diensten; G. van Dam, te Hekendorp; L. Kluit, te Mijnsheerenland; A. W. van Kerkwijk, te Ouddorp; A. M. Montijn, te Papekop; J. H. Verboom Baron van Reede van Oudtshoorn, te Woubrugge; J. de Brauw, te Woerden; J. Bos, te Zoetermeer, en C. J. Bredius, te 's Gravesloot c. a.

Ingetrokken de benoeming van P. van Schravendijk tot Burgemeester van Koudekerk.

Benoemd tot Burgemeesters van de gemeenten: J. J. Molenbroek, te Abtsregt en Ackersdijck c. a.; Mr. J. D. van der Poel, te Ameide en Tienhoven; A. F. L. Bichon van IJsselmonde, te Bergschenhoek en Hillegersberg; Mr. F. J. Tollens, te Bleiswijk en Moerkapelle; W. Huygens Tholen, te Boskoop en Zuidwijk; M. Speelman, te Charlois en Katendrecht; P. van der Hilst, te Delfshaven; P. Zaaijer, te Dirksland en Onwaard c. a.; Mr. J. S. Lotsij, te Dordrecht; Mr. M. Buijs van Sittert, te Giessendam c. a.; C. Goekoop Dz., te Goedereede, Ouddorp c. a. en Stellendam; R. Blok, te Gouderak; J. H. Heereman, te 's Gravendeel; C. Hoekwater, te Groeneveld en Hof van Delft; J. A. van der Stok, te Groot-Ammers, Nieuwpoort en Lagerak; J. J. Cambier, te Hagestein; M. Bisdom, te Haastrecht en Vliet; J. van 't Hoff, te Heer-Oudelands-Ambacht, Kijfhoek en Groote en Kleine Lindt; P. M. Montyn, te Hekendorp, Oukoop, Papekop en Lange Ruige Weide; L. Kruijf Lz., te Hoodenpijl, St. Maartensregt en Schipluiden; Mr. J. H. Verboom Baron van Reede van Oudtshoorn, te Koudekerk; W. van Waning, te Krimpen op den IJssel en Stormpolder; J. G. Rozenburg Jr., te Lexmond; K. Kluit, te Maasdam, St. Anthonijpolder en Cillaarshoek; A. Noordam, te Maasland; A. Stoop Jz., te Meerdervoort en Zwijndrecht; L. J. Herkenrath, te Monster c. a.; C. van Vollenhoven Jr., te Moordrecht; D. van Driel, te Mijnsheerenland; P. van Schravendijk, te Rhijnsaterwoude en Woubrugge; J. E. Meijboom, te Wassenaar c. a.; C. J. Bredius, te Woerden; J. Speelman, te Oost- en West-IJsselmonde; Mr. C. W. Hubrecht, te Zoetermeer; Mr. H. C. Huijser, te Zoeterwoude.

— Z. M. heeft benoemd tot Controleur van het kantoor van waarborg der gouden en zilveren werken te Zwolle, den Heer A. v. d. Voort, thans Commies-Stempelaar bij het waarborg kantoor te Amsterdam.

— Indien er geene verandering komt in het door Z. M. bepaalde plan, zal de Koning met zijn gevolg in den avond van den 17den met den laatsten spoortrein van hier naar Amsterdam vertrekken, en bij de aankomst aldaar, zich onmiddelijk aan boord van een gereed liggend stoomvaartuig begeven, waarmede Z. M. des nachts of in den vroegen morgen de reis zal aanvangen, ten einde tijdig te Harlingen te kunnen aankomen.

— Door den Minister van Binnenl. Zaken zijn tot correspondenten benoemd, om de Hoofdcommissie tot de geologische kaart en beschrijving van Nederland in hare werkzaamheden te ondersteunen: Dr. Acker Stratingh, te Groningen; Dr. E. M. Beima, Conservator bij 's Rijks Museum van Natuurlijke historie te Leyden; Dr. S. Bleekrode, Hoogleeraar aan de Koninklijke Akademie ter opleiding van burgerlijke Ingenieurs te Delft; P. J. J. Bogaert, Ingenieur der mijnen, te Maastricht; Bosquet, te Maastricht; Dr. Ali Cohen, te Groningen; van der Elst, Directeur der domaniale steenkolenmijnen, te Kerkrade; Dr. P. Harting, Hoogleeraar te Utrecht; van Heijnsbergen, Oud-Hoogleeraar te Haarlem; Herklots, Conservator aan 's Rijks Museum te Leyden; Dr. P. J. van Kerckhoff, Hoogleeraar te Groningen; Dr. J. K. E. van Laer, Leeraar aan 's Rijks veeartsenijschool te Utrecht; Laurent, te Maastricht; Dr. Lubach, te Haarlem; Jhr. G. E. A. van Panhuys, Luitenant-Colonel van den algemeenen staf te Maastricht; Jhr. A. W. G. van Riemsdijk, Arrond.-Betaalmeester te Maastricht; Dr. Schlegel, Conservator aan 's Rijks Museum te Leyden; Dr. G. Simons, Directeur der Koninklijke Akademie ter opleiding van burgerlijke Ingenieurs, te Delft; Mr. B. W. A. E. Baron Sloet tot Oldhuis, President der Arrond.-Regtbank te Zwolle, en Dr. R. Westerhoff, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

— Het Prov. Geregtshof heeft uitspraak gedaan in de zaak van G. C. Sterrenburg, Burgemeester en Ambtenaar van den Burgerlijken Stand te Berkel en Rodenrijs, appellant van een vonnis der Arrondissements-Regtbank te Rotterdam, waarbij hij was veroordeeld tot acht geldboeten, ieder van *f* 1,000. Het hof heeft, bij een zeer gemotiveerd arrest, den appellant ontslagen van alle regtsvervolging, de kosten te dragen door den Staat.

— Maandag avond is de Heer Rochussen, Oud-Gouverneur-Generaal van Ned. Indië, alhier aangekomen.

Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Woensdag 14 April.

In deze Zitting zijn ingekomen de voordragten door de Tweede Kamer goedgekeurd. De Heer van Nispen geeft kennis van zijn benoeming als Burgemeester van Zevenaar. Vrijdag zal worden beraadslaagd of hij opgehouden heeft lid der Kamer te zijn.

AMSTERDAM, 14 April.

In de Hervormde kerken dezer hoofdstad, is Zondag morgen gecollecteerd voor de te bouwen Protestantsche kerk te Turyn, de somma van *f* 2,587,59½.

— Wij vernemen, dat op gisteren uit Roelofarendsveen de eerste peulen alhier aan de markt gebragt werden, en tegen *f* 4.50 het halve Nederl. pond zijn verkocht.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIE.

LUIK, 14 April.

De overledene Bisschop van Luik zal op verlangen der Regering met staatsie worden begraven. Hij heeft verlangd dat op dien dag zelf eene brooduitdeeling aan de armen zou worden gedaan; waartoe Mevr. P. Peyrot, geb. van Bommel, universele legataris van den Bisschop, 3000 francs aan het Bureau van Weldadigheid heeft gezonden.

De beeldhouwer Geerts, van Leuven, is herwaarts geroepen om een afdruk van 't gelaat van den overledene te nemen, waarvan hij een borstbeeld zal vervaardigen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 13 April.

De President heeft op voorstel van den Minister van Onderwijs een besluit uitgevaardigd, waarbij een geheel nieuw plan van studiën wordt voorgeschreven, hetgeen ofschoon nuttige veranderingen bevattende, naar de meening van deskundigen, stof geeft tot vele aanmerkingen.

— De President heeft heden weder een gedeelte van het leger in oogenschouw genomen en eerekruisen uitgedeeld; hij werd door de volksmenigte met den kreet van: leve Napoleon ontvangen.

— De President heeft onderscheiden leden zijner familie dotatiën toegelegd, doch die hij van de civiele lijst neemt. Wat de dotatiën aan de Senatoren aangaat, die thans bekend zijn, zij bedragen eene jaarlijksche som van bijna 1 millioen.

— Gisteren is, in naam van den Staat, het kasteel van Neuilly in beslag genomen, ofschoon de Intendant protesteerde en deuren en vensters stevig gesloten had; hij weigerde om zijne betrekking te blijven behouden. Deze daad der Regering doet zien, dat de President tegen den zin van velen ook onder zijne aanhangers, bij het besluit blijft volharden, om de goederen van het huis van Orleans te sequestreren.

— De Prins van Canino is hier uit Civita-Vecchia teruggekeerd; men noemt hem als Candidaat voor de vacature in de Academie van Wetenschappen voor wijlen den Heer de Flavigny.

— De Wetgevende Vergadering heeft heden hare werkzaamheden hervat.

— Het in Londen in 1848 opgerigte genootschap tot verspreiding van republikeinsche beginselen, grootendeels uit Fransche uitgewekenen bestaande, heeft zich ontbonden en besloten, om meer vrij te handelen, zich in Noord-Amerika te vestigen.

OOST-INDIE.

BATAVIA, 25 Februarij.

Aan de heden ontvangen *Javasche Couranten* loopende van 31 Januarij tot 25 Februarij, ontleenen wij het volgende nieuws:

Op eenige eilanden in den Molukschen archipel is in October eene hevige aardbeving gevoeld, zonder echter veel schade te hebben veroorzaakt.

In de Lampongsche districten, Sumatra's Zuidhoek, is den 9den Januaij eene aardbeving gevoeld, die ruim drie minuten duurde.

Op den 27sten zijn te Kedirie mede eenige schokken gevoeld.

— In verscheidene streken van 's Rijks bezittingen zijn belangrijke ontdekkingen gedaan, betreffende den mineralogischen rijkdom van den grond. Zoo is het aanwezen gebleken van kwikhoudenden grond, kwik en bruinkool in de afdeelingen Damak en Kaliewoengie (residentie Samarang). In de Padansche bovenlanden (Sumatrasche westkust) bepaaldelijk te Samarang en Alahang-Pandjong heeft men mede kwik en voorts koper en zink aangetroffen; en in de afdeeling Maros (goevernement van Celebes en onderhoorigheden) zijn steenkolenlagen ontdekt, die volgens de berigten, eene rijke ontginning beloven; van gouvernementswege zijn bereids de noodige bevelen gegeven tot plaatselijke onderzoekingen door deskundigen.

— Bij het onderzoek nopens de oorzaken van de aanzienlijke schade door den hoogen waterstand toegebragt aan den dam in de rivier Tjisangarong, residentie Cheribon, is gebleken, dat het beter zou zijn, een nieuw werk te maken dan den bestaanden dam te herstellen. De Regering heeft dan ook bepaald, dat die dam zal worden afgebroken, en tevens toegestaan eene som van *f* 111,919 voor het metselen van een overlaat bij die rivier, alsmede tot hare afsluiting. Door dit belangrijk werk, hetwelk is opgedragen aan den Ingenieur Kraijenbrink, zal het water in de rivier 20 voeten worden opgestuwd, waardoor de landbouw der omliggende landstreek eene aanzienlijke uitbreiding zal kunnen bekomen.

— De Regering heeft magtiging verleend tot het uitdiepen en reveteren van de rivier Krambougan, zoowel voor den gezondheids-toestand van Soerabaya als tot verbetering der gemeenschap aan den oevers dier rivier. Deze arbeid werd algemeen hoogst noodzakelijk beschouwd.

— In het afgeloopen jaar werden de scholen in de stad Samarang, met eene gouvernements 3de lagere school vermeerderd. De examina van de drie gouvernements-scholen, alsmede van de R. Katholieke en Protestantsche weeshuis-scholen, hebben bereids goede uitkomsten opgeleverd.

— Sedert de laatste berigten zijn de krijgsoperatiën niet voortgezet. De troepen behoefden rust. Inmiddels zijn ettelijke afvallige hoofden in onderwerping gekomen. In verscheidene dorpen keerde de aan het zwerven geraakte bevolking terug. Handelaars brengen bij menigte levensbehoeften te Tebing Tinggi. Het hoofd der oproerige bewegingen, radjah Prang Alam, blijft onwillig om ons gezag te erkennen. Gevreesd bij de bevolking, weet hij tot nu toe aanhang te behouden en zich en de zijnen geld en andere benoodigdheden te doen leveren. Overigens spoort hij de woeste stammen in zijnen omtrek, tot rooftogten in de ons toegedane Palembangsche landschappen en in het naburige Benkoelen aan, of betoonen die stammen zich geneigd om van zijn verzet partij te trekken, tot kwelling van de rustige bevolking. Ofschoon er een prijs op zijn hoofd gesteld is, vreest men toch, dat de kracht der wapenen, nog noodig zal zijn. Daarom zijn van Java versche troepen naar Palembang getrokken, ter afwisseling van de zieken en vermoeiden aldaar. Voorts zijn en worden troepen naar Benkoelen gezonden, om aan de grenzen post te vatten.

— De Regering heeft magtiging verleend tot de aan de opdamming van de rivier Toentang verbondene waterwerken, waarvoor is toegestaan eene som van *f* 391,306. De Sawavelden, die hierdoor van levend water zullen worden voorzien, beslaan 32,000 bouws.

— Te Pekalongan is zekere Marcks, geboren en woonachtig te Soerakarta, gevat, met eenige hem vergezellende Inlanders ter zake van het in omloop brengen van valsche recepissen van *f* 1. Zij zouden nog in het bezit van eenig valsch papier zijn gevonden.

— De Afdeeling der Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen*, in Mei des vorigen jaars te Samarang opgerigt, is door het Indisch gouvernement erkend, voor zoo ver hare handelingen niet strijden met de wet en de staatkundige belangen der Nederl. Indische bezittingen.

— Door den Gouverneur-Generaal zijn onder anderen benoemd: tot Resident van Menado, A. L. Andriesse; tot Advocaten en Procureurs bij het Hooggeregtshof van Ned. Indie, Jhr. Mr. F. Junius v. Hemert en Mr. C. Sandenbergh Matthiessen; tot lid in den Raad van Justitie te Batavia, Mr. R. A. Eekhout; bij het Hooggeregtshof van Ned. Indie, tot 1sten Subst.-Griff., Mr. F. Schuurman Johz.; bij den Raad van Just. te Batavia, tot Subst.-Offic., Mr. F. F. L. U. Last; tot Griffier, Jhr. Mr. J. Graafland; tot 1sten Subst.-Griffier, Mr. F. B. van Leeuwen; bij den Raad van Justitie te Samarang, tot leden, Mr. H. J. Koster en Mr. F. H. Loudon; tot Subst.-Officier, Mr. D. L. F. de Pauly; tot Griffier, Mr. L. Kloprogge; bij den Raad van Justitie te Soerabaya, tot lid Mr. J. C. van Haastert; tot Subst.-Officier van Justitie, Mr. A. J. W. Cornets de Groot; bij den Raad van Justitie te Padang, tot President, Mr. W. Rappard; bij den Landraad der stad en voorsteden van Batavia, tot Griffier, Mr. P. J. J. C. van Nieuwenhoven Helbach.

Belast: De Predikant H. H. Schiff, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd, met de tijdelijke waarneming van de dienst van Predikant bij de Protestantsche gemeente te Rembang en Japara.

STADS BERIGT.

Burgerlijke Stand.

Van den 8 tot en met den 14 April 1852.

BEVALLEN: C. Stikkelorum, geb. Delfos, Z. — J. Kok, geb. Ruigrok, D. — J. F. Peyster, geb. Berk, D. — A. de Vries, geb. Maagdelen, Z. — J. M. C. Straatman, geb. Schretlen, D. — M. Rietbergen, geb. van den Ende, D. — H. Styger, geb. van Klaveren, Z. — P. T. Boehmer, geb. Overdijk, Z. — E. Kettenes, geb. Staveleu, Z. — L. C. H. Hartevelt, geb. Rüloffs, Z. — A. A. Schreuder, geb. Booy, D. — M. van den Ende, D. — J. M. van Wijk, geb. Bronkhuyzen, D. — C. Kortekaas, Z. levenloos. — M. Boetje, geb. Wetselaar, Z. — M. Dekker, geb. van der Heyden, D. — M. Plu, geb. Montie, Z. — C. Flippo, geb. van Helden, D. — W. Bink, geb. Adamse, Z. — C. Cornet, geb. Frankhuizen, D. — J. Tegelaar, geb. Slierings, Z. — E. van Welzen, geb. Raar, D. — J. C. Alt, geb. Siljée, Z. — C. M. Dijkman, geb. van As, Z. — S. Springer, geb. van der Wilk, Z. — W. Grijskamp, geb. van Moerkerken, D. — A. Spaans, Z. — N. Rienks, geb. Schenk, Z. — C. C. van de Poll, geb. le Gué, D. — M. Nagglas, geb. Smit, D. — G. Wijsman, geb. Kuiper, Z. levenl. — H. J. van Zuylen, geb. van Leeuwen, Z.

GEHUWD: W. J. Lammers, Jm. en E. Vermey, Wede. — A. Schipper, Jm. en L. Eswilder, Jd. — G. J. de Haas Jm. en A. Dingjan, Jd. — L. de Haan, Jm. en H. Keereweer, Jd. — H. Hersbach Jm. en A. Doove, Jd. — J. Opdendrees, Wedr. en P. Ju, Wede. — G. van Rijn, Jm. en E. Oudshoorn, Jd. — J. Kreft, Jm. en E. C. den Hoed, Jd. — E. M. Caffé, Jm. en R. Machielse, Jd.

OVERLEDEN: Jacs. de Neef, 68 j. — C. Mervel, Z., 7 d. — M. C. Hansen, Z., 13 m. — D. van der Steen, D., 3 j. en 9 m. — M. Schüller, geb. Guldenbach, 37 j. — C. H. M. Timmermans, Z., 20 j. — Ma. Dozy, 30 j. — M. Stikkelorum, geb. Veefkind, 73 j. — J. Staakenburg, geb. Maas, 68 j. — Joha. Deyselman, 68 j. — C. de Vos, geb. Breyne, 76 j. — Joha. Veylbrief, D., 15 w. — A. de Borgie, 37 j. — P. de Jong, geb. Gybels, 74 j. — A. L. van der Boon Mesch, 58 j. — C. Kettenes, Z., 4 d. — H. J. van Reysen, Z., 7 j. — J. S. Seyn, D., 5 w. — M. Hellings, geb. Roelandse, 59 j.

KERKNIEUWS.

Z. M. heeft goedgekeurd de door de Kerkeraden der Hervormde Gemeenten te Arnhem, Nuis, Over- en Neder-Asselt, en Schraard gedane beroepingen van D. D. J. P. de Keyser te Oudewater, K. Hofkamp te Surhuisterveen, en de Candidaten W. K. J. van Doorne en A. Zuidema.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd : E. M. CAFFÉ, van *Amsterdam*, MET ROZETTE MACHIELSE.

LEYDEN, 14 April 1852.

Strekkende deze tot Algemeene Kennisgeving aan Vrienden en Bekenden zoo binnen als buiten de Stad.

Heden overleed ons geliefd Kindje WILHELMINA JACOMINA CORNELIA, oud 15 maanden.

LEYDEN, 14 April 1852.

C. F. HAZENBERG,
C. J. HAZENBERG, WILLEBRANDS.

Eenige Kennisgeving.

Voor de vele blijken van deelneming bij het overlijden van mijnen Echtgenoot, den Heer M. J. MACQUELYN, ondervonden, betuigt de Ondergeteekende, mede namens hare Kinderen, haren opregten dank.

P. J. VAN EGMOND,
Wed. MACQUELYN.

LEYDSCHE SCHOUWBURG.

Op Maandag den 19den April 1852 zullen de K. Z. H. TOONEELLISTEN, *onder Directie van den Heer* A. PETERS, *ten Tooneele voeren:*

Don Cezar de Bazan, Tooneelspel in 5 bedrijven, naar het Fransch van DUMANOIR en DENNERY; gevolgd door: ***Eene Jaloersche Vrouw,*** Blijspel met Zang in één bedrijf, naar het Fransch van T. BARRIÈRE, (*Midi à quatorze heures*).

(*Aanvang ten zeven ure.*)

Prijzen der Plaatsen:

Loge *f* 2.00. Amphitéâter *f* 1.50. Bak *f* 1.20. Galerij *f* 0.60.

☞ Het Bureau zal op den speeldag van 's morgens 10 tot 1 ure, tot bespreken van plaatsen geopend zijn.

Aankondiging ingevolge Artikel 28, Wetboek van Koophandel.

Bij Acte op den 25sten Maart 1852, ten overstaan van den Notaris A. B. BARKEY Nz., te *Leyden* verleden, behoorlijk geregistreerd, is aangegaan eene **VENNOOTSCHAP**, tot de oprigting en uitoefening eener Burger-Societeit, genaamd: ***de Nieuwe Societeit***, op de Raine binnen *Leyden*, onder de Firma van VAN GEER EN COMPAGNIE: tusschen de Heeren PIETER VAN GEER, *Trafikant*; JOHANNES ANTONIUS ZUUR, *Koopman*; ANTHONY WYNSTROOM, *Notaris*; DIRK PIETER VAN NOUHUYS, *Stedelijk Ambtenaar*; ABRAHAM STOKHUYZEN, *Koopman*; ADRIANUS JONGMANS, *Koopman*; GERARDUS VAN PELT, *Particulier*; GERARD HENRI BERTRAND, *Smid*; FRANCISCUS ANTONIUS KNAGE, *Tabakverkooper*; PIETER GEORGE HOUTHUYSEN, *Metselaar*; ARIE VAN IPEREN, *Chirurgijn*; FREDRIK WYNSTROOM, *Fabrikeur*; BERNARDUS VAN DER HORN Jz., *Loodgieter*; PIETER BLAAUW, *Tabakverkooper*; PIETER ENGELS, *Boekhandelaar*; CORNELIS HENDRIK KROON, *Koopman*; JOHANNES HOPMAN, *Distillateur*; SAMUEL MEERBURG Jz., *Koopman*; MARTINUS PIETER MEERBURG, *Metselaar*; WILHELM HEINRICH WEYDUNG, *Wijnkooper*; PAULUS JACOBUS ZUURDEEG Jz., *Fabrikant*; JAN WILLEM SCHAAP, *Timmerman*; HUBERTUS VAN ROMBURGH en PIETER VAN ROMBURGH, *Gedelegeerden der Staats-Loterij*; DIRK JESSE, *Koopman*; NICOLAAS MARINUS PERRIN, *Boekhouder*; HENDRIK CATO MEERBURG, *Goud- en Zilver Kasthouder*; JOHANNES ZANDVLIET, *Wijnkooper*; FREDERIK STOKHUYZEN, *Vleeschhouwer*; DOMINICUS ANTHONIUS SCHREYLEN, *Fabrikant*; JAN STOKHUYZEN, *Leerlooijer*; HENDRIK STOKHUYZEN, *Leerlooijer*; JAN GIEZEN, *Loodgieter*; DIRK HENDRIK HUS, *Broodbakker*; JAN VAN 'T HOOFT, *Koekbakker*; CAREL VAN DEN BERG, *Koopman*, allen wonende te *Leyden*, en ANTONIUS FRANCISCUS HOPMAN, *Koopman* onder *Soeterwoude*, en van welke voorschreven Firma de tijdelijke Voorzitter der Commissie van Beheer uitsluitend de Teekening hebben zal, zonder deselve immer te mogen bezigen tot opneming van eenige gelden. Deze Vennootschap is aangevangen den 1sten November 1850 voor eenen onbepaalden tijd.

PARASOLS EN PARAPLUIES FABRIEK,

Op de Aalmarkt te Leyden.

De Ondergeteekende maakt aan de geëerde Dames bekend, dat hij thans van een groot en fraai assortiment **PARASOLS** is voorzien, zich vleijende door de smaakvolle Dessins en civiele prijzen, den grootsten bijval te zullen ondervinden. Waartoe hij zich met de meeste achting aanbeveelt.

J. GUBBI.

TE KOOP:

1). Eene Eiken **Dubbele Deur**, in Paneel, met IJzerwerk, hoog 2 el, 28 duim, breed 1 el, 70 duim.

2). Twee Eiken digt Gevlochten **Volière-Deuren**, hoog 2 el, 25 duim, breed 1 el, 21 duim.

Te bevragen bij den Tuinman van *Vreewijk* aan den Vliet, bij *Leyden*.

Op den 1sten April ll. is tusschen het *Leyderdorpsche Hek* en *Leyden*, een Zilver Verguld **CYLINDER-HOROLOGIE** met Gouden **KETTING**, verloren, die het aan het Commissariaat van Policie terug bezorgt of weet aan te wijzen, zal zeer ***genereus*** beloond worden.

PUBLIEKE VERKOOPING,

aan de Haven te *Leyden*, op Vrijdag den 16den April 1852, des morgens ten 10 ure, van eene aanzienlijke partij nieuw **TIMMERHOUT**, voornamelijk bestaande in Greenen en Vuren Deelen, Greenen Ribben en Schroten; Wijburger Deelen en Platen; Kant- en Achterdeelen, en verdere Houtwaren meer. Voorts eenige goede bruikbare Deur- en Lichtkozijnen, met Ramen, Blinden of Vensters.

VERKOOPING *in de Stads-Bank van Leening te Leyden*, op Dingsdag den 20sten April 1852, des Voormiddags ten 10 ure, van VERSTANE PANDEN, zoo van Juweelen, Goud, Zilver en Horologiën, als van Wollen, Linnen en andere, zoo gemaakte als ongemaakte GOEDEREN, beleend in de maand December 1850.

Zijnde daags vóór den Verkoopdag, des Voormiddags van 10 tot des Namiddags ten 2 ure, voor een ieder te zien.

Een ziek been van zeer gevaarlijken aard, genezen door de Zalf en Pillen van Holloway.

Mejufvrouw POOLE, te Borough woonachtig, op de Mermaidplaats No. 2, was sedert geruimen tijd lijdende geweest aan een open been, waaraan de voornaamste Chirurgijns, zoowel bijzondere als die der openlijke hospitalen te vergeefs hunne kunst hadden beproefd, blijvende hunne herhaalde pogingen steeds zonder gevolg. Door het gebruik der *Pillen* en *Zalf* van HOLLOWAY werd het zieke been echter tot verbazing van allen die het zagen, genezen, hetwelk te meer te bewonderen is, daar Mejufvrouw POOLE reeds in zeer gevorderden leeftijd verkeerde.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50.

Potjes Zalf à *f* 0.90 *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Te bekomen bij W. C. VAN DORT, te *'s Hage*; bij J. A. P. P. VAN DER HEYDEN, te *Gouda*, en bij J. STRAATMAN, Hoofd-Depôthouder te *'s Hertogenbosch*, alsmede te *Londen*, Strand 224, *Holloway's Etablissement*.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 14 April.

	Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gesloten.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$61\frac{3}{16}$	$61\frac{5}{16}$	$61\frac{3}{16}$
Dito Certificaten . . . . à 3 »	73	—	—
Dito dito . . . . » 4 »	$93\frac{1}{2}$	$93\frac{5}{8}$	$93\frac{9}{16}$
Amortisatie Syndicaat . . . . » $3\frac{1}{2}$ »	$92\frac{5}{8}$	$92\frac{1}{4}$	—
Handelmaatschappij . . . . » $4\frac{1}{2}$ »	—	—	—
O. I. Leening . . . . » 4 »	$92\frac{7}{8}$	—	—
Dito Holl. Spoorweg		—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg . . . » $4\frac{1}{2}$ »	$99\frac{3}{8}$	—	—
Haarlemmermeer . . . . . . » 5 »	$105\frac{1}{4}$	—	—
FRANKRIJK, Certif. . . . . . » 3 »	$66\frac{1}{2}$	$66\frac{13}{16}$	$66\frac{13}{16}$
Dito dito . . . . » 5 »	$94\frac{3}{4}$	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816 » 5 »	$106\frac{3}{8}$	$106\frac{1}{2}$	$106\frac{7}{8}$
Dito dito 1828 en 1829 . . » 5 »	$105\frac{1}{4}$	$105\frac{3}{8}$	$105\frac{3}{8}$
Cert. bij dito 1831 en 1833 » 5 »	$95\frac{5}{8}$	—	—
Dito 1840 . . . . » 4 »	$89\frac{13}{16}$	$89\frac{7}{8}$	—
Dito bij STIEGLITZ & Co. . . » 4 »	$89\frac{1}{2}$	$89\frac{5}{8}$	—
Dito dito Nieuwe . . . . » 4 »	$89\frac{1}{4}$	—	—
Inschrijving in Assign. . . . » 6 »	—	—	—
Certificaten van dito . . . . » 6 »	$68\frac{1}{2}$	—	—
POLEN, Obligatiën . . . . . » 4 »	$82\frac{3}{4}$	$82\frac{7}{8}$	$82\frac{3}{4}$
Dito Aandeelen met Loten fl. 250 *f*	—	—	—
Dito dito 1835 . . . . . » 500 »	$156\frac{1}{2}$	—	—
SPANJE, Obligatien . . . . . à 1 pCt.	$21\frac{9}{16}$	$22\frac{13}{16}$	$22\frac{5}{8}$
Dito Obligatiën . . . . . . » 3 »	—	—	—
Dito Binnenl. à 6 m. . . . » 3 »	$42\frac{9}{16}$	$42\frac{7}{8}$	$42\frac{5}{8}$
Bewijzen Coupons	$2\frac{5}{8}$	—	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll. . » 5 »	—	—	—
Dito . . . . » 4 »	65	—	—
Dito Metall. . . . . » 5 »	$74\frac{3}{4}$	75	—
Dito Nieuwe . . . . » 5 »	$84\frac{3}{4}$	85	85
Dito 1847 . . . . » $2\frac{1}{2}$ »	$39\frac{3}{4}$	$39\frac{3}{4}$	—
BELGIE, Banc. . . . . » $2\frac{1}{2}$ »	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD . . . . » $2\frac{1}{2}$ »	$50\frac{11}{16}$	$50\frac{3}{4}$	—
BRAZILIE, 1824 100 £ . . . . 5 »	$99\frac{1}{2}$	—	—
PORTUGAL, te Londen . . . . » 5 »	$40\frac{5}{8}$	$40\frac{3}{4}$	$40\frac{5}{8}$
Dito dito . . . . » 4 »	$38\frac{11}{16}$	39	$38\frac{3}{4}$
VENEZUELA . . . . » $3\frac{1}{2}$ »	$48\frac{1}{4}$	$48\frac{1}{2}$	—
MEXICO . . . . » 5 »	34	—	—
AMERIKA, Bankactien	$4\frac{15}{16}$	$5\frac{1}{8}$	$4\frac{15}{16}$

Braz. 1843, £ 100, 5 pCt. 98.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt. Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt.

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9.60 à 70.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.